

Vážená pani
Ursula von der Leyenová
Predsedníčka
Európska komisia
Rue de la Loi 200/ Wetstraat 200
1040 Brusel

Váš list / zo dňa:

Naše číslo:

172/2022

Vybavuje / kontakt:

Sninčáková/

ruz@ruzsr.sk

Bratislava

6. 10. 2022

Vážená pani predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyen,

obraciam sa na Vás v mene Republikovej únie zamestnávateľov (RÚZ) v súvislosti s pretrvávajúcou krízovou situáciou v energetike a jej vplyvom na slovenské podniky.

Trh s plynom, elektrickou energiou a teplom je momentálne v bezprecedentnej situácii. Vojnový konflikt na Ukrajine, výrazné zníženie dodávok plynu z Ruska do Európy a extrémna volatilita cien energií na burzách zapríčinili úplnú deformáciu trhu doposiaľ fungujúceho modelu obchodovania s energiami.

V dôsledku týchto faktorov nie je možné zabezpečiť štandardné dodávky energií pre priemysel počas zimných mesiacov, ani pre budúci rok. Okrem negatívneho vplyvu cien energií na domácnosti sa v aktuálnej situácii nevyhneme ani deštruktívnemu dopadu energetickej krízy na priemyselných odberateľov plynu a elektrickej energie.

V krízovej situácii sa nachádzajú najmä energeticky náročné podniky, ale aj strojárni, potravinári či sektor HORECA. Ohrozené sú firmy všetkých veľkostí naprieč celou slovenskou ekonomikou, ale rovnako tak aj školy, nemocnice, či športové a kultúrne zariadenia.

Už dnes vieme a v dotknutých regiónoch cítime dôsledky prerušenia alebo úplného zastavenia výroby vo viacerých podnikoch, ku ktorému už došlo (Slovalco, OFZ, či Duslo Šaľa) a je pravdepodobné, že tento trend bude pokračovať.

Pre mnohé energeticky náročné odvetvia pri súčasných cenách energií jednoducho nedáva ekonomický zmysel vyrábať, ale ani pokračovať v plánovaných investíciách do zelených technológií, dekarbonizácie či ďalšieho rozvoja. Je otázne, akým spôsobom možno udržať fungovanie podnikov v dobe, kedy nehrozia len krátkodobé výpadky v zásobovaní či logistike, ale existenčné problémy. Produkty a služby vyrábané a poskytované na Slovensku ďalej nebudú konkurencieschopné a hrozí krach mnohých podnikateľských subjektov, s negatívnymi dôsledkami na zamestnanosť a sociálnu situáciu.

Následkom toho vzrastie závislosť Európy aj Slovenskej republiky na dodávkach výrobkov a materiálov, či už to bude oceľ, zliatiny, hnojivá alebo hliník, z tretích krajín s nižšími environmentálnymi štandardami, čo sa následne prejaví aj vo výraznom náraste globálnych emisií uhlíka s negatívnym vplyvom na klimatické zmeny. V kontexte pripravovaných dekarbonizačných investícií slovenského priemyslu je cena elektrickej energie kľúčovým faktorom, keďže mnohé zelené technológie sú na nej závislé. Vážne ohrozená je teda nielen samotná existencia a konkurencieschopnosť slovenského priemyslu, stabilita slovenskej ekonomiky, ale aj naplnenie ambiciózných cieľov Európskej únie v oblasti klimatickej politiky.

Slovenský priemysel v posledných mesiacoch bojuje okrem extrémne vysokých cien energií aj s prudkým poklesom dopytu v odberateľských reťazcoch a zhoršenou spotrebiteľskou náladou, v obavách z očakávanej recesie. Nadmerná inflácia sa premieta do cien vstupných surovín, materiálov a prepravných nákladov, v dôsledku čoho bude v budúcom roku každá šiesta firma na Slovensku ohrozená rizikom úpadku.

Národná banka Slovenska vo svojich posledných predikciách pre jeseň 2022 očakáva výrazné zhoršenie ekonomickej situácie a budúcoročnú úroveň inflácie vo výške 18%. V prípade prijatia efektívnych a včasných opatrení na reguláciu cien energií (plynu, tepla a elektrickej energie) by sa slovenská ekonomika v budúcom roku len tesne vyhla recesii, momentálne sa to však nedeje. Pravdepodobnejším scenárom stále zostáva predikcia NBS bez prijatia vládnych opatrení na reguláciu trhu s energiami, kedy by inflácia mohla dosiahnuť viac ako 35 % a priamo by bolo ohrozených minimálne 15 000 pracovných miest. Tento scenár koniec-koncov popísal v médiách sám premiér Heger, a viedol by ku krachu priemyselných podnikov a kolapsu slovenskej ekonomiky.

Nepriamo sú však ohrozené všetky pracovné miesta v slovenskom priemysle, teda viac ako 685 000 miest. Len v oceliarskom sektore a jeho dodávateľskom reťazci v rámci EÚ zostáva v neistote viac ako 2 500 000 zamestnancov.

Spomínané riziká nie sú špecifické len pre Slovenskú republiku, týkajú sa všetkých členských štátov Európskej únie a všetkých priemyselných odvetví. Zamestnávateľské zväzy a asociácie chemického, sklárskeho, papierenského či oceliarskeho priemyslu v EÚ, a rovnako tak najväčšia európska zamestnávateľská organizácia BusinessEurope, ktorej sme členom, na krízovú situáciu opakovane poukázali a volajú po čo najskoršom riešení.

RÚZ ako zástupca slovenských zamestnávateľov víta snahu na európskej úrovni, zároveň by sme však radi zdôraznili, že zavedené regulačné opatrenia musia reflektovať špecifické podmienky jednotlivých

členských štátov tak, aby bola zachovaná konkurencieschopnosť podnikov na jednotnom trhu EÚ. Predložený a doposiaľ diskutovaný návrh Európskej komisie, žiaľ, takéto riešenia neprináša a zároveň ani neodlišuje rozdielnú pozíciu jednotlivých krajín – pre Slovensko nie je v tejto podobe žiadnym „vykúpením“ z momentálnej zložitej situácie.

Vážená pani predsedníčka Európskej komisie,

vzhľadom na naliehavosť situácie sa domnievame, že je potrebné implementovať okamžité a adresné opatrenia na národnej aj európskej úrovni. Veríme, že o nich budete diskutovať na najvyššej úrovni počas summitu EÚ v Prahe tento týždeň.

Nie je žiaden čas na odklad, situácia nie je vážna, je kritická.

V mene všetkých členov RÚZ Vás preto žiadame o prijatie takých rozhodnutí, ktoré by odvrátili vyššie opísaný scenár v slovenskej ekonomike a ochránili domáci priemysel. Zamestnávatelia združení v RÚZ sú pripravení spolupracovať s vládou SR na riešení tejto krízy a viesť spoločný dialóg.

S pozdravom,

RNDr. Miroslav Kiraľvarga, MBA
prezident RÚZ

Na vedomie:

Eduard Heger
predseda vlády SR

Maroš Šefčovič
viceprezident Európskej komisie pre medziinštitucionálne vzťahy a strategický výhľad

Kadri Simson
eurokomisárka pre energetiku